

Sygn. akt: I C 985/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2022 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Ewa Oknińska
Protokolant:	sekretarz sądowy Dominika Orzepowska,

po rozpoznaniu w dniu 19 stycznia 2022 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. R., E. R.

przeciwko (...) Bankowi (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. na rzecz powodów A. R. i E. R. kwotę 185.164,80 (sto osiemdziesiąt pięć tysięcy sto sześćdziesiąt cztery 80/100) zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie:

- od kwoty 181.916,78 zł od dnia 11 lutego 2021 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 1.094,76 zł od dnia 11 maja 2021 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 2.153,26 zł od dnia 24 września 2021 r. do dnia zapłaty,

II ustala, że umowa nr (...) z dnia 10 kwietnia 2006 r. o kredyt mieszkaniowy N. H. zawarta pomiędzy powodami a (...) Bank S.A. w G. (poprzednikiem prawnym pozwanego) jest nieważna,

III. w pozostałym zakresie oddala powództwo,

IV. zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 6.417 zł tytułem kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty,

V. nakazuje ściągnąć od powodów na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Olsztynie kwotę 413,37 zł tytułem kosztów sądowych.

sędzia Ewa Oknińska

Sygn. akt I C 985/20

UZASADNIENIE

Powodowie E. R. i A. R. złożyli pozew przeciwko (...) Bank (...) S.A. w W., w którym żądali:

1) zasądzenia od pozwanego na ich rzecz solidarnie kwoty 183.011,54 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 30 kwietnia 2020 r. do dnia zapłaty, wobec ustalenia nieważności umowy kredytu nr: (...) z dnia 10 kwietnia 2006 r. zawartej z (...) Bank (...) S.A. w G.,

ewentualnie w przypadku nieuwzględnienia powyższych żądań:

2) zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kwoty 50.000 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 30 kwietnia 2020 r. do dnia zapłaty, w związku z ustaleniem bezskuteczności postanowień § 1 ust. 1 umowy oraz § 1 ust. 2 i 3, § 7 ust. 6 i 7. § 10 ust. 9, § 11 ust. 1-4, § 13 ust. 7 części ogólnej umowy wskazanej wyżej oraz przyjęcia, że kredyt jest kredytem złotówkowym oprocentowanym w wysokości marża 1,2 % plus L. 6M

a nadto:

3) zwrot kosztów procesu.

W uzasadnieniu powodowie wskazali, że w dniu 10 kwietnia 2006 r. zawarli z (...) Bank (...) S.A., którego następcą prawnym jest pozwany bank, umowę o kredyt hipoteczny, udzielony w złotych, w kwocie stanowiącej równowartość 74.836,52 CHF. W wykonaniu umowy bank oddał do dyspozycji powodów kwotę 161.000 zł. Powodowie wskazali, że postanowienia § 1 ust. 2 umowy, § 1 ust. 2 i 3, § 7 ust. 6 i 7, § 10 ust. 9, § 11 ust. 1-4, § 13 ust. 7 części ogólnej umowy stanowią klauzule abuzywne, a skutkiem ich zastosowania jest nieważność umowy od samego początku. W umowie nie został ustalony sposób w jaki pozwany będzie dokonywać obliczenia kursu waluty. Zastosowany w umowie mechanizm indeksacji oznacza, że do chwili uruchomienia kredytu kredytobiorca nie wie, jaką kwotę ma zwrócić bankowi, ponadto zachodzi brak możliwości określania wysokości raty odsetkowej. Pozwany nie zamieścił w umowie, ani w innych dokumentach informacji o faktycznym zakresie możliwego do przewidzenia ryzyka kursowego. Zastosowana klauzula skutkuje nierównomiernym rozkładem ryzyka związanego z zawarciem umowy. Eliminacja niedozwolonych postanowień umownych, powoduje, że dalsze trwanie umowy byłoby niemożliwe ze względu na zakaz stosowania stawki L., sprzeczności tak powstałej umowy z naturą umowy, powstania wątpliwości co do zakresu porozumienia stron oraz ze względu na brak możliwości wypełnienia powstałych luk przez przepisy dyspozytywne. (pozew – k. 4 -21)

Pozwany **(...) Bank (...) S.A. w W.** w odpowiedzi na pozew domagał się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia od powodów solidarnie na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Pozwany zaprzeczył wszelkim twierdzeniom strony powodowej, w szczególności aby:

1. umowa kredytu była sprzeczna z jakimikolwiek przepisami prawa, zasadą swobody umów, czy też z zasadami współzycia społecznego i dobrymi obyczajami,
2. umowa kredytu nie określała kwoty udzielonego kredytu,
3. umowa kredytu była kredytem złotówkowym,
4. umowa zawierała klauzule niedozwolone,
5. kursy walut stosowane przez bank były ustalone swobodnie, jednostronnie w oderwaniu od realiów rynkowych,
6. warunki umowy nie były ustalane indywidualnie z powodami,
7. powodowie nie mieli możliwości negocjowania warunków umowy,
8. zachodziły przesłanki uznania umowy za nieważną, nieistniejącą bądź bezskuteczną względem powodów.

W ocenie pozwanego zainicjowany proces stanowi próbę uchylenia się od skutków ważnie i z pełną świadomością zawartej umowy poprzez następcze badania i kwestionowanie trafności podjętych decyzji, które okazały się być dla powodów mniej korzystne niż w dacie zawarcia umowy. Pozwany podniósł, że udzielił powodom informacji o ryzykach jakie się wiążą z kredytami walutowymi. Powodowie mieli możliwość negocjowania kursu waluty.

Brak jest również podstawy do zakwalifikowania roszczenia powodów jako świadczenia nienależnego zgodnie z art. 410 k.c., bowiem świadczenia powodów znajdują usprawiedliwienie w łączącej strony umowie kredytu. Według dokumentów załączonych przez bank, kwota kredytu została przeliczona na wniosek powodów z waluty szwajcarskiej na polską i wynosiła 180.000 zł. Powodowie pominęli również fakt zawarcia aneksu nr (...), na podstawie którego podwyższono kwotę kredytu. Ponadto pozwany złożył zarzut przedawnienia roszczeń powodów. (k. 96-119).

W piśmie z dnia 1 kwietnia 2021 r. powodowie wskazali, że żądanie zapłaty kwoty 183.011,54 zł obejmowało okres od dnia 26 maja 2006 r. do dnia 13 listopada 2020 r. (k. 212 v.)

Pismem z dnia 12 sierpnia 2021 r. powodowie dokonali modyfikacji powództwa w ten sposób, że cofnęli pozew w części co do roszczenia ewentualnego wskazanego w punkcie 2 pozwu, a nadto wnieśli o:

- orzeczenie, że pozwany ma zapłacić solidarnie powodom kwotę 185.164,80 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 30 kwietnia 2020 r. do dnia zapłaty, wobec ustalenia na podstawie art. 385¹ § 1 k.p.c. nieważności umowy nr (...) z dnia 10 kwietnia 2006 r. z tytułu zwrotu świadczeń nienależnych za okres od dnia 15 czerwca 2006 r. do dnia 15 stycznia 2021 r.

- ustalenie, że umowa nr (...) z dnia 10 kwietnia 2006 r. jest nieważna.

Powodowie podnieśli że posiadają interes prawny w żądaniu ustalenia nieistnienia stosunku prawnego na podstawie art. 189 k.p.c. Orzeczenie w zakresie stwierdzenia nieważności bądź nieistnienia umowy definitywnie zakończy spór między stronami. (pismo z dnia 12.08.2021 r., k. 271a – 273, pismo z dnia 22.11.2021r- k. 380)

Prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 13 października 2021 r. umorzono postępowanie w zakresie żądania ewentualnego określonego w pkt 2 pozwu (k. 369)

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 28 lutego 2006 r. powodowie - działając jako konsumenci - złożyli wniosek o kredyt N.-H., w którym zwrócili się o udzielenie kredytu mieszkaniowego w kwocie 180.000 zł na nabycie lokalu mieszkalnego na rynku wtórnym (161.000 zł) oraz refinansowanie nakładów poniesionych na inwestycje (19.000 zł). Jako wnioskowaną walutę wskazali (...).

(dowód: wniosek kredytowy k. 120-121).

W dniu 10 kwietnia 2006 r. powodowie zawarli z poprzednikiem prawnym pozwanego (...) Bankiem (...) S.A. z siedzibą w G. umowę nr (...) o kredyt mieszkaniowy N. – H. z przeznaczeniem na finansowanie części kosztów nabycia nieruchomości oraz refinansowanie nakładów i kosztów poniesionych przez kredytobiorcę na zakup nieruchomości. Umowa składała się z dwóch części: części szczególnej i ogólnej.

Zgodnie z § 1 części szczególnej umowy (dalej: (...)) umowy Bank udzielił powodom kredytu na okres od 10.04.2006 r. do 15.04.2036 r. na warunkach określonych w Części Szczególnej Umowy oraz w Części Ogólnej Umowy, a także określonych w ogólnych warunkach udzielania przez (...) Bank (...) S.A. kredytu mieszkaniowego N. – H.. W § 1 ust. 1 (...) wskazano, że jest to kredyt denominowany udzielony w złotych w kwocie stanowiącej równowartość 74.836,52 CHF. Zgodnie z §1 ust. 7 kwota kredytu do wpłaty na rachunek zbywcy wynosiła 161.000,00 zł. Kwota kredytu na cel wskazany w ust. 2 została powiększona o 19.000 zł z przeznaczeniem na opłaty notarialne i refinansowanie wkładu własnego (z §1 ust. 3).

W myśl § 5 spłata kredytu następować miała w 360 malejących ratach, do 15-go każdego miesiąca, zgodnie z harmonogramem spłat doręczanym kredytobiorcy.

W świetle § 1 ust. 1 części ogólnej umowy (dalej (...)) kredyt był udzielany w złotych polskich. W § 1 ust. 2 (...) wskazano, że w przypadku kredytu denominowanego kwota kredytu wypłacana w złotych polskich zostanie określona poprzez przeliczenie na złote kwoty wyrażonej w walucie, w której kredyt jest denominowany według kursu kupna tej waluty, zgodnie z tabelą kursów z dnia uruchomienia środków, w momencie przeliczeń kursowych. W § 1 ust. 3 (...) wskazano, że ryzyko związane z ze zmianą kursu waluty ponosi kredytobiorca.

Zasady uruchomienia kredytu określa § 4 oraz § 11 (...). I tak, § 4 ust. 1 stanowi, że uruchomienie kredytu nastąpi nie później niż w ciągu 50 dni od daty zawarcia umowy i po spełnieniu przez kredytobiorcę warunków uruchomienia. W § 11 ust. 2 (...) postanowiono, że w przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej, wypłata środków następuje w złotych, w kwocie stanowiącej równowartość wypłacanej kwoty wyrażonej w walucie obcej.

W ust. 3 § 11 wskazano, że do przeliczeń kwot walut uruchamianego kredytu stosuje się kurs kupna waluty obcej według Tabeli kursów obowiązującej w Banku w dniu wypłaty środków. W § 11 ust.4 (...) postanowiono w przypadku kredytu denominowanego wypłacanego w złotych polskich, gdy przyznana kwota kredytu, na skutek różnic kursowych okaże się na dzień uruchomienia ostatniej transzy kwotą:

- 1) przewyższającą kwotę wymaganą do realizacji celu, bank uruchomi środki w wysokości stanowiącej równowartość w walucie kredytu kwoty niezbędnej do tego celu oraz dokona pomniejszenia salda zadłużenia poprzez spłatę kwoty niewykorzystanej,
- 2) niewystarczającą do realizacji celu, kredytobiorca jest zobowiązany do zbilansowania ze środków własnych.

Oprocentowanie kredytu określono w § 1 ust. 8-10 oraz § 2 i 4 (...). Oprocentowanie kredytu wynosiło w dniu zawarcia umowy 3,86 % rocznie. Marża banku wynosiła 2,45 % w stosunku rocznym, która miała być obniżona o 1,25 p.p. z tytułu ustanowienia docelowego zabezpieczenia spłaty. Zgodnie z § 2 ust.1, ust. 2 pkt 3, ust. 3 (...) oprocentowanie kredytu ustalone jest według zmiennej stopy procentowej, stanowiącej sumę odpowiedniej stopy bazowej oraz marży banku. Stopa bazowa odpowiada obowiązującej w ostatnim dniu roboczym przed dniem uruchomienia środków stawce L. 6M, w przypadku kredytów denominowanych w (...). Stopa bazowa ustalona w umowie o kredyt, obowiązuje do przedostatniego dnia włącznie, 6-miesięcznego okresu obrachunkowego. Przez 6-miesięczny okres obrachunkowy rozumie się okres kolejnych 6 miesięcy. Pierwszy okres obrachunkowy liczony jest od dnia uruchomienia kredytu.

Środki na spłatę kredytu miały być pobierane z rachunku złotowego bankowego otwartego przez powodów w pozwanym Banku (§ 5 ust. 5 umowy kredytu). Zasady spłaty kredytu denominowanego zawarte zostały w § 13 ust. 7 (...). W przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej harmonogram spłat kredytu wyrażony jest w walucie, w której kredyt jest denominowany,

- spłata następuje w złotych, w równowartości kwot wyrażonych w walucie obcej,
- do przeliczeń wysokości rat kapitałowo-odsetkowych spłacanego kredytu stosuje się kurs sprzedaży danej waluty według tabeli kursów obowiązującej w Banku w dniu spłaty.

Zgodnie z §7 ust. 6 i ust. 7 (...) prowizja w przypadku kredytu denominowanego w walucie obcej była pobierana w złotych w równowartości kwot wyrażonych w walucie obcej. Do przeliczenia kwot prowizji z waluty obcej na złote, stosuje się kurs sprzedaży danej waluty według Tabeli kursów, obowiązującej w Banku w dniu zapłaty prowizji.

Wierzytelność z umowy kredytu została zabezpieczona wpisem na rzecz Banku hipoteki umownej kaucyjnej łącznej do kwoty 270.000,00 zł na nieruchomości.

W ogólnych warunkach udzielania przez (...) Bank (...) S.A. kredytu mieszkaniowego tabelę kursów określono jako aktualna tabelę kursów walutowych (...) Bank S.A., obowiązującą w banku w momencie dokonywania przeliczeń kursowych.

(dowód: umowa o kredyt mieszkaniowy z dnia 10 kwietnia 2006 r., k. 29-35, ogólne warunki udzielania przez (...) Bank (...) S.A. kredytu mieszkaniowego – k. 152-154, pełnomocnictwo do rachunku – k. 128)

W chwili zawarcia umowy powodowie nie mieli możliwości spłaty kredytu w (...). Umowa o kredyt została zawarta na podstawie wzorca umowy.

(dowód: przesłuchanie powodów, k. 386v. - 387, zeznania świadka A. P. k. 247 - 252).

Aneks nr (...) z dnia 5 marca 2008 r. do umowy kredytu powodowie i pozwany dokonali następujących zmian:

- kredyt został podwyższony o kwotę 13.706,14 CHF z przeznaczeniem na dowolny cel. W § 1 ust. 1 umowy określono, że „Kredyt denominowany udzielony w złotych w kwocie stanowiącej równowartość 88.542,66 CHF”

- oprocentowanie kredytu zostało zmienione na 4,26833%,

- marża banku w dniu zawarcia aneksu została zmieniona na 1,45 %,

- marża banku została zmieniona na 0,25 p.p.

- roczna stopa procentowa dla zadłużenia przedterminowego została określona na 28%

Jednocześnie powodowie oświadczyli, że zostali poinformowani o ryzyku kursowym oraz o ryzyku zmiennej stopy procentowej.

(dowód: oświadczenia powodów k. 131 – 134, aneks nr (...) do umowy kredytu k. 135 - 136).

W dniu 14 maja 2008 r. strony zawarły aneks nr (...) do umowy, w którym dokonali następujących zmian:

- oprocentowanie kredytu wynosi e na 3,91833%,

- marża banku w dniu zawarcia aneksu wynosi na 1,1 %,

- roczna stopa procentowa dla zadłużenia przedterminowego została zmieniona na 29 %

(dowód: aneks nr (...) do umowy kredytu - k. 137)

Aneks nr (...) do umowy kredytu, zawartym w dniu 19 kwietnia 2016 r. strony postanowiły, że spłaty kredytu będą dokonywane także z rachunku, prowadzonego w walucie kredytu.

(dowód: aneks nr (...) do umowy kredytu - k. 139)

Pismem z 8 czerwca 2018 r. powodowie złożyli reklamację dotyczącą umowy kredytu mieszkaniowego nr (...), wnosząc o usunięcie z treści umowy zapisów stanowiących klauzule abuzywne. Powyższe pismo wpłynęło do banku 18 czerwca 2018 r. W odpowiedzi na reklamację pozwany bank nie znalazł podstaw do uznania roszczeń powodów.

(dowód: reklamacja k. 36 - 39, pisma pozwanego k. 40-41)

Pismem z dnia 2 lipca 2018 r. powodowie złożyli do Rzecznika (...) wniosek o przeprowadzenie pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązania sporu z podmiotem rynku finansowego. Pismem z dnia 19 listopada 2020 r. Rzecznik (...) poinformował powodów o zakończeniu postępowania z uwagi na fakt, że strony nie osiągnęły porozumienia a analiza zgromadzonej dokumentacji nie dała podstaw do podjęcia dalszych czynności mediacyjnych.

(dowód: wnioski - k. 42 - 44, pismo Rzecznika (...) k. 45; protokół z pozasądowego postępowania - k. 57)

Następnie pismem z dnia 16 kwietnia 2020 r. powodowie wezwali pozwanego do zapłaty kwoty 250.000 zł wobec nieważności umowy kredytu nr (...). Powyższe pismo zostało doręczone pozwanemu w dniu 22 kwietnia 2020 r. W odpowiedzi pozwany bank stwierdził, że nie widzi podstaw do uwzględnienia roszczeń zgłoszonych przez stronę powodową.

(dowód: wezwanie do zapłaty - k. 49, odpowiedź banku - k. 51)

W okresie od 15 czerwca 2006 r. do 15 stycznia 2021 r. powodowie uiszcili na rzecz banku raty w łącznej kwocie 185.164,80 zł.

(dowód: zestawienie spłaty kredytu k. 265 - 269)

Sąd zważył, co następuje:

Żądanie powodów o ustalenie, że umowa kredytu jest nieważna zasługuje na uwzględnienie w całości, żądanie zapłaty zasługuje zaś na uwzględnienie w zasadniczej części.

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił na podstawie niekwestionowanych przez strony dokumentów – w szczególności umowy kredytowej, wniosku kredytowego oraz zaświadczenia wystawionego przez pozwanego Bank przedstawiającym historię spłat kredytu. Sąd dał wiarę również zeznaniom strony powodowej i świadków takim zakresie w jakim znajdują potwierdzenie w zebranych materiale dowodowym. Podnieść należy, że zeznania świadków A. P. i A. B. odnosiły się generalnie do procedury udzielania kredytów, albowiem świadkowie nie pamiętali rozmów przeprowadzonych z powodami.

Sąd pominął na podstawie (...) § 1 pkt 2 k.p.c. wnioski dowodowy strony pozwanej dotyczący dopuszczenia dowodu z opinii biegłego. Pominięcie dowodu zgłaszanego przez stronę jest bowiem dopuszczalne wtedy, gdy okoliczności sporne, na które dowód powołano, zostały dostatecznie wyjaśnione (wyrok Sądu Najwyższego z 19 grudnia 2012 r. sygn. akt II CNP 41/12, wyroki SN: z 12 stycznia 2005 r., I CK 451/04, z 5 lutego 2009 r., II UK 176/08 i z 13 grudnia 2010 r., III SK 16/10). Opinia biegłego stanowi jedynie dowód dający Sądowi, rozstrzygającemu sprawę merytorycznie, dokonanie ustaleń w zakresie wymagającym wiadomości specjalnych (a więc wiedzy wykraczającej poza objętą zakresem wiedzy ogólnej – powszechnej). W tej sprawie Sąd uznał, że zgromadzone w sprawie dowody w postaci dokumentów i zeznań strony powodowej, w pełni pozwalają na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy, w szczególności w oparciu o zaświadczenie wystawione przez pozwanego (pozwalające na ustalenia wysokości dokonywanych wpłat przez powodów), zaś wnioski dowodowy o dopuszczenie opinii biegłego potraktował, z uwagi na powyższe, jako nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy.

Zgodnie z art. 189 k.p.c. można domagać się ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, jeżeli strona ma w tym interes prawny, rozumiany jako obiektywną potrzebę usunięcia wątpliwości lub niepewności co do istnienia lub charakteru stosunku łączącego ją z inną stroną. Przyjmuje się również, że interesu w wytoczeniu powództwa o ustalenie nie ma, jeżeli swój cel strona może osiągnąć formułując dalej idące żądanie, które będzie czynić zadość jej potrzebom, np. w formie żądania zwrotu świadczeń spełnionych na podstawie nieistniejącego lub nieważnego stosunku prawnego.

Powodowie posiadają interes prawny w wystąpieniu z żądaniem o ustalenie nieważności umowy, a polega on na tym, że w istocie domagają się definitywnego usunięcia niepewności prawnej co do istnienia nawiązanego na podstawie tej umowy stosunku prawnego lub jego treści w przypadku wyeliminowania niektórych jej postanowień z uwagi na ich niedozwolony charakter. Zgodnie z art. 385¹ Kodeksu cywilnego (k.c.) skutkiem eliminacji takich postanowień nie zawsze musi być upadek całej umowy, gdyż co do zasady powinna ona obowiązywać dalej w zmienionej treści. W przypadku umowy długoterminowej, jaką jest objęta pozwem umowa kredytu, żądanie zwrotu kwot wypłaconych lub wpłaconych może wynikać z różnych przyczyn (np. z tytułu zaległych rat, wskutek wypowiedzenia umowy,

dokonania nadpłaty), zatem samo rozstrzygnięcie o uwzględnieniu lub oddaleniu żądania zapłaty na tle tej umowy nie zawsze wyeliminuje wątpliwości co do jej istnienia lub treści. Taką możliwość daje natomiast rozstrzygnięcie o żądaniu ustalenia nieważności lub nieistnienia stosunku prawnego, jakim jest umowa kredytu, wskutek jej upadku spowodowanego następczym powołaniem się przez kredytobiorcę – konsumenta na niedozwolony charakter niektórych jej zapisów.

Zgodnie z art. 58 § 1 k.c. nieważna jest czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, że na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Nieważna jest również czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego (art. 58 § 2 k.c.). Jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana (art. 58 § 3 k.c.). W myśl art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia przez strony przedmiotowej umowy kredytu) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu. Umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności:

- 1) strony umowy,
- 2) kwotę i walutę kredytu,
- 3) cel, na który kredyt został udzielony,
- 4) zasady i termin spłaty kredytu,
- 5) wysokość oprocentowania kredytu i warunki jego zmiany,
- 6) sposób zabezpieczenia spłaty kredytu,
- 7) zakres uprawnień banku związanych z kontrolą wykorzystania i spłaty kredytu,
- 8) terminy i sposób postawienia do dyspozycji kredytobiorcy środków pieniężnych,
- 9) wysokość prowizji, jeżeli umowa ją przewiduje,
- 10) warunki dokonywania zmian i rozwiązania umowy.

W ocenie Sądu zasadnicze postanowienia umowy z dnia 10 kwietnia 2006 r. spełniają co do zasady przesłanki z art. 69 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe i pozwalają na uznanie jej za umowę kredytu bankowego. Znane są bowiem i strony umowy i kwota oraz waluta kredytu, cel, na jaki został udzielony zasady i termin jego spłaty, wysokość oprocentowania i zasady jego zmiany.

Zatem w ocenie Sądu umowa łącząca strony - ze względu na jej konstrukcję - nie może być uznana za nieważną. Oceny tej nie zmienia okoliczność, że kwota udzielonego kredytu została określona i poddana oprocentowaniu w walucie szwajcarskiej, a miała być wypłacona i spłacona w walucie polskiej. Dopuszczalne jest zawieranie tego typu umów w świetle art. 358¹ § 2 k.c. Zgodnie z powołanym przepisem istnieje możliwość zastrzeżenia w umowie, że wysokość zobowiązania, którego przedmiotem od początku jest suma pieniężna, zostanie ustalona według innego niż pieniądź miernika wartości. W orzecnictwie zgodnie przyjmuje się przy tym, że w omawianym przepisie chodzi o pieniądź polski, a innym miernikiem wartości może być również waluta obca (por. wyrok SN w sprawie I CSK 4/07, I CSK 139/17, uzasadnienie wyrok SN w sprawie V CSK 229/06).

W przedmiotowej sprawie walutą kredytu jest (...), natomiast walutą wykonania kredytu był złoty polski. Strona powodowa bowiem zobowiązana była spłacać w PLN równowartość rat kredytu wyrażonych w (...). Zgodnie z orzecznictwem SN dopuszczalne jest zaciągnięcie zobowiązania w walucie obcej oraz zastrzeżenie sposobu wykonania umowy tj. wypłaty i dokonywania spłaty kredytu w złotych polskich. Ponadto zgodnie z art. 353¹ k.c. zgodnie z którą strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Zdaniem Sądu powyższa umowa stanowi swojego rodzaju wariant umowy kredytowej przewidzianej w przepisach ustawy prawo bankowe. Bez wątplenia bowiem celem stron było udostępnienie przez pozwanego powodowi równowartości określonej kwoty pieniędzy oraz jej zwrot przez powodów w określonym w umowie terminie - przy czym miernikiem tej wartości miał być kurs franka szwajcarskiego do waluty polskiej.

W przypadku ryzyka zmiany kursu wskazać trzeba natomiast, że na zmianę kursu waluty wpływa szereg czynników ekonomicznych jak i pozaekonomicznych, niezależnych od woli stron zawartej umowy. Kursy walut z natury swojego funkcjonowania cechują się zmienną wartością, wykazując raz tendencję wzrostową, a innym razem spadkową. Zmienność kursów walut jest faktem powszechnie znanym, nie wymagającym dowodu.

Co do zasady zatem uznać trzeba, że brak jest podstaw do uznania, że umowa ze względu na jej konstrukcję (umowa kredytu denominowanego) była sprzeczna z prawem lub z zasadami współzycia społecznego.

Niemniej, opisany w umowie mechanizm obliczania wzajemnych zobowiązań wymaga oceny również w aspekcie sposobu ustalania kursu waluty, gdyż powodowie podnieśli zarzut, że postanowienia umowy w tym zakresie mają charakter niedozwolony.

Zgodnie z art. 385¹ k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem, które kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami lub rażąco naruszają jego interesy, nie są wiążące, jeżeli nie zostały uzgodnione indywidualnie. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (§ 1). Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu, co w szczególności odnosi się do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3).

Bezspornym w przedmiotowej sprawie było, że powodowie zawarli umowę kredytu jako konsumenci. Żaden przeprowadzony w sprawie dowód nie wskazuje, aby strona powodowa zawierała przedmiotową umowę w ramach działalności gospodarczej.

I tak, stosownie do § 1 ust. 2 (...) umowy, określono, że kwota kredytu zostanie określona poprzez przeliczenie kwoty wyrażonej w walucie, w której kredyt jest denominowany na złote, według kursu kupna tej waluty, zgodnie z Tabelą kursów z dnia uruchomienia środków. W § 11 ust. 3 (...) wskazano, że do przeliczeń kwot walut uruchamianego kredytu stosuje się kurs kupna waluty obcej według Tabeli kursów z dnia wypłaty środków. Z kolei w § 13 ust. 7 pkt 3 (...), wskazano, iż do przeliczeń wysokości rat kapitałowo-odsetkowych spłacanego kredytu stosuje się kurs sprzedaży danej waluty według Tabeli kursów z dnia spłaty.

Tak więc, zmiana kursu waluty wpływała na wypłacone w złotych kwoty kredytu oraz na spłacane w złotych przez kredytobiorców kwoty rat kapitałowo – odsetkowych, a ryzyko związane ze zmianą kursu waluty ponosili kredytobiorcy. Spłata kredytu następowała w złotych polskich w równowartości kwot wyrażonych w walucie obcej. Do przeliczeń wysokości rat kapitałowo – odsetkowych spłacanego kredytu zastosowanie miał kurs sprzedaży danej waluty obowiązujący w Banku w dniu spłaty, w momencie dokonywania przeliczeń kursowych. Bez wątplenia powodowie nie mieli żadnego wpływu w zakresie ustalenia kursu waluty (...), niezbędnego do ustalenia wzajemnym zobowiązań stron. Oznacza to, że postanowienia w zakresie kursów wymiany stosowanych w tabeli nie były uzgodnione indywidualnie w rozumieniu art. 385¹ § 1 i 3 k.c.

Zgodnie z art. 385² k.c. oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny. Ponadto zgodnie z brzmieniem art. 4 dyrektywy, nadanym sprostowaniem z 13 października 2016 r. (Dz.Urz.U.E. L z 2016 r. Nr 276, poz. 17), nieuczciwy charakter warunków umowy jest określany z uwzględnieniem rodzaju towarów lub usług, których umowa dotyczy i z odniesieniem, w momencie zawarcia umowy, do wszelkich okoliczności związanych z zawarciem umowy oraz do innych warunków tej umowy lub innej umowy, od której ta jest zależna. W rezultacie przy dokonywaniu oceny niedozwolonego charakteru określonego postanowienia umownego, w tym także oceny indywidualnej, nie ma żadnego znaczenia, w jaki sposób umowa była wykonywana przez strony. W szczególności nie ma znaczenia, czy przedsiębiorca rzeczywiście korzystał z możliwości, jakie wynikają dla niego z określonego brzmienia postanowień umownych. Istotne jest jedynie, że nie było żadnych przeszkód, aby z takich uprawnień, mogących naruszać interesy konsumenta, mógł skorzystać (z tych względów bezprzedmiotowe było również prowadzenie postępowania dowodowego na omawiane okoliczności). W tym miejscu można przywołać uchwałę Sądu Najwyższego z 20 czerwca 2018 r. III CZP 29/17. Sąd wskazał tam, że przy ocenie charakteru niedozwolonych postanowień decydujące znaczenia mają okoliczności istniejące w chwili zawarcia umowy.

„Klauzule waloryzacyjne” w umowie kredytu spowodowały, że wysokość zobowiązań wynikających z umowy podlegała wielokrotnemu przeliczaniu z zastosowaniem dwóch rodzajów kursu waluty przy czym mechanizm ustalania kursu nie został opisany w żaden sposób, gdyż umowa w tym względzie odsyła tylko do tabeli kursów obowiązującej w Banku. Oznacza to, że zgodnie z umową Bank miał całkowitą swobodę w zakresie ustalania kursu waluty, zaś powodowie nie mieli na ten kurs żadnego wpływu. Zatem postanowienia, o których mowa, nie były uzgodnione indywidualnie z powodami w rozumieniu art. 385¹ § 1 i 3 k.c. Jak wynika z przedłożonych dokumentów, powodowie zostali poinformowani o ryzyku zmiany kursu i zadeklarowali zgodę na poniesienie tego ryzyka, jednakże czym innym jest zgoda na poniesienie ryzyka związanego ze zmianą kursu waluty, a czym innym jest swobodne ustalanie tego kursu przez jedną ze stron.

Kwestionowane postanowienia umowy wskazywały na dwa rodzaje kursów – kurs kupna do ustalenia wysokości kredytu, którą należy wypłacić w PLN oraz kurs sprzedaży do ustalenia wysokości kolejnych rat spłaty w PLN. Ponieważ sposób ustalania tych kursów nie został określony w umowie, oznacza to, że mogły być one wyznaczane jednostronnie przez Bank według kryteriów na które powód nie miał żadnego wpływu. Na tle tak ukształtowanych postanowień dotyczących kursu waluty, która ma być miernikiem waloryzacji (przeliczania) zobowiązań wynikających z umowy kredytu bankowego utrwalony jest już pogląd, że mają one charakter niedozwolony, gdyż są „nietransparentne, pozostawiają pole do arbitralnego działania banku i w ten sposób obarczają kredytobiorcę nieprzewidywalnym ryzykiem oraz naruszają równorzędność stron” (por. np. uzasadnienie wyroku SN w sprawie V CSK 382/18 i przywołane tam orzecznictwo). Wysokość kredytu wyrażonego w walucie obcej do wypłaty w walucie polskiej, a następnie wysokość, w jakiej spłaty w walucie polskiej, będą zaliczane na spłatę kredytu wyrażonego w walucie obcej, zależą bowiem wyłącznie od jednej ze stron umowy. Takie ukształtowanie umowy spowodowało, że po zawarciu umowy strona powodowa miała ograniczoną możliwość przewidzenia wysokości kwoty, jaka zostanie mu wypłacona, a następnie wysokości zadłużenia w PLN, skoro kursy wymiany w toku wykonywania umowy określić miał bank.

Zdaniem Sądu umowa, w której to jedna strona ma prawo do swobodnego ustalania kursów przyjmowanych do wykonania umowy, prowadzi do wniosku, że postanowienia dotyczące kursu waluty właściwego dla wzajemnych rozliczeń stron były sprzeczne z dobrymi obyczajami i naruszały rażąco interesy powodów w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., oceniane na datę zawarcia umowy (art. 385² k.p.c. – por. uchwała SN z 20.06.2018 r. w sprawie III CZP 29/17). Takie rozwiązania dawały bowiem Bankowi, czyli tylko jednej ze stron stosunku prawnego, możliwość przerzucenia na powodów całego ryzyka wynikającego ze zmiany kursów waluty wymiennej i pozostawiały mu całkowitą swobodę w zakresie ustalania wysokości ich zadłużenia przez dowolną i pozbawioną jakichkolwiek czytelnych i obiektywnych kryteriów możliwość ustalania kursu przyjmowanego do rozliczenia spłaty kredytu.

Wylimitowanie postanowień dotyczacych kursu waluty przy zachowaniu postanowień dotyczacych okreslenia kwoty kredytu w (...) oznaczaloby, ze kwota kredytu powinna zostac przeliczona na PLN, a strona powodowa w terminach platnosci kolejnych rat powinna je splacac w PLN, przy czym zadne postanowienie nie precyzowaloby kursu, wedlug ktorego mialyby nastapic takie rozliczenia. W ocenie Sadu nie ma mozliwosci zastosowania w miejsce wylimitowanych postanowień zadnego innego kursu waluty.

Zgodnie z aktualnym pogladem wyrazonym w orzecznictwie, klauzule waloryzacyjna traktuje sie jako glowne swiadczenie kredytobiorcy, gdyz wplywa ona na wysokość tego swiadczenia (vide: wyrok Sadu Najwyzszego z dnia 9 maja 2019 r. sygn. akt: I CSK 242/18, legalis nr 1966950). Zatem, w odniesieniu do przeliczenia naleznosci stron brak jest mozliwosci zastepowania niedozwolonych klauzul umownych przepisami o charakterze ogolnym, ktore sa przepisami dyspozytywnymi. Poglad ten zostal wypracowany w oparciu o związanie wszystkich sadów Unii Europejskiej wykladnia dyrektywy 93/13/EWG dokonana przez Trybunal Sprawiedliwosci Unii Europejskiej w wyroku z dnia 3 pazdziernika 2019 r. w sprawie C -260/18. (...) podtrzymal poglad, ze w przypadku ustalenia, ze w umowie zostalo zawarte postanowienie niedozwolone w rozumieniu dyrektywy, skutkiem tego jest wylimitowanie tego postanowienia z umowy, chyba ze konsument nastepczo je zaakceptuje. Jedynie w drodze wyjatku mozliwe jest zastosowanie w miejsce postanowienia niedozwolonego przepisu prawa o charakterze dyspozytywnym. Wyjatki te obejmuja sytuacje, w ktorej jest zgoda stron na jego zastosowanie oraz okolicznosc, ze brak takiego zastapienia skutkowaloby upadkiem umowy i niekorzystnymi nastepstwami dla konsumenta, ktory na takie niekorzystne rozwiazanie sie nie godzi.

Dotychczas, orzecznictwo usuwajac z umowy klauzule abuzywne odwoływalo sie do norm ogolnych prawa cywilnego, zastepujac klauzule waloryzacyjna srednim kursem walut obcych prezentowanym przez Narodowy Bank Polski czy tez innych kursów walut wskazywanych przez strony w umowie. Zgodnie ze stanowiskiem (...) nie jest mozliwe zastapienie postanowienia niedozwolonego przez odwołanie sie do norm ogolnych prawa cywilnego, gdyz spowodowaloby to ingerencje, mogaca wplynac na rownowage interesów, powodujac nadmierne ograniczenie swobody zawierania umów. Zreszta, pozostawaloby to takze w sprzecznosci z bytem klauzuli waloryzacyjnej jako swiadczenia glownego kredytobiorcy.

W przedmiotowej sprawie brak mozliwosci stosowania norm o charakterze ogolnym nie pozwala na siegniecie do domniemanej woli stron lub utrwalonych zwyczajów (art. 65 k.c. i art. 56 k.c.). Zatem nalezy rozwazyć, czy umowa lacząca strony moze byc utrzymana bez niedozwolonych klauzul, czy tez nie jest to mozliwe i nalezy ustalic niewaznosc umowy. Majac na względzie treść art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13, niewatpliwie umowa nie moze byc utrzymana w mocy tylko wtedy, gdy na podstawie pozostalej treści umowy nie da sie ustalic praw i obowiazków stron. W ocenie Sadu brak mozliwosci uzupelnienia umowy po wylimitowaniu abuzywnych postanowień, powoduje, ze nie jest obiektywnie mozliwe wykonanie przez obie strony umowy. Zgodnie bowiem z aktualnym orzecznictwem zakwestionowane postanowienia umowne dotyczace mechanizmu przeliczania okreslaja podstawowe swiadczenia stron i z tego względu charakteryzują umowe. Po wylimitowaniu z umowy stron postanowień dotyczacych kursów wymiany, wiadomym jest jedynie, ze Bank zobowiazuje sie postawic do dyspozycji powodów rownowartosc okreslonej kwoty (...) w złotych polskich, lecz nie wiadomo wedlug jako miernika ma byc wyliczona ta rownowartosc. Nie jest rowniez wiadomo, jaka kwote powinni zwrócic kredytobiorcy. W konsekwencji nie da sie ustalic kwoty kredytu, ktora podlega zwrotowi na rzecz Banku, albowiem ustalenie wysokości zobowiazania odnosilo sie do kursów walut. Brak jednoznacznego okreslenia zasad ustalania kursów, a tym samym brak mozliwosci okreslenia praw i obowiazków stron oznacza, ze umowa jest niezgodna z art. 69 pr. bank. i tym samym sprzeczna z prawem i z tego względu niewazna (art. 58 k.c.). Podnieść nalezy, ze strona powodowa byla pouczone o skutkach ustalenia niewaznosc umowy i zgodzila sie na poniesienie konsekwencji z tym związanych.

Z podanych wyzej przyczyn, Sad na podstawie art. 189 k.p.c. w zw. z art. 69 ustawy Prawo bankowe w zw. z art. 58 k.c. ustalil, ze umowa nr (...) z dnia 10 kwietnia 2006 r. o kredyt mieszkaniowy N. H. zawarta pomiedzy powodami a (...) Bank S.A. w G. (poprzednikiem prawnym pozwanego) jest niewazna. O czym orzeczono jak w pkt II sentencji wyroku.

Nieważność umowy oznacza, że nie istnieje stosunek zobowiązaniowy między stronami, jaki miałby powstać w wyniku jej zawarcia. W konsekwencji, strony, które zawarły nieważną umowę, powinny sobie zwrócić wzajemnie otrzymane świadczenia. Skoro bowiem podstawa tych świadczeń została uznana za nieważną i sprzeczną z prawem, świadczenia te są świadczeniami nienależnymi w rozumieniu art. 410 k.c. Zgodnie z nim w przypadku świadczeń nienależnych zastosowanie znajdują przepisy art. 405 i nast. k.c., które przewidują obowiązek zwrotu korzyści uzyskanych kosztem innej osoby. Spełnienie świadczenia wypełnia przesłankę zubożenia po stronie powodów, a uzyskanie tego świadczenia przez pozwanego – przesłankę jego wzbogacenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku V Wydział Cywilny z dnia 18 grudnia 2020 r., V ACa 447/20, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, publ.). Stosownie do uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2021 r., mającej moc zasady prawnej, jeżeli bez bezskutecznego postanowienia, umowa kredytu nie może wiązać, konsumentowi i kredytobiorcy przysługują odrębne roszczenia o zwrot świadczeń pieniężnych spełnionych w wykonaniu tej umowy. Zatem Sąd kieruje się utartą już w ostatnim orzecznictwie tzw. „teorią dwóch kondykcji”, zakładającą zasądzenie na rzecz kredytobiorcy pełnej sumy kwot spłaconych bankowi z pozostawieniem do osobnego procesu lub do zarzutu potrącenia kwot wypłaconych przez Bank. To potwierdza uchwała Sądu Najwyższego III CZP 11/20 z 16 lutego 2021 r., zgodnie z którą stronie, która w wykonaniu umowy kredytu, dotkniętej nieważnością spłaca kredyt, przysługuje roszczenie o zwrot spłaconych środków pieniężnych jako świadczenie nienależnego (art. 410 § 1 w zw. z art. 405 k.c.) niezależnie od tego, czy i w jakim zakresie jest dłużnikiem banku z tytułu zwrotu nienależne otrzymanej kwoty kredytu.

W niniejszej sprawie powodowie żądali zwrotu łącznie kwoty 185.164,80 zł tytułem zwrotu wszystkich świadczeń dokonanych przez stronę powodową na rzecz pozwanego i jego poprzednika prawnego w okresie od 15 czerwca 2006 r. do 15 stycznia 2021 r.

Jak wynika z zaświadczenia pozwanego banku, dołączonego do pozwu dowodów wpłat i nie zakwestionowanego przez pozwanego wynika, że w od 15 czerwca 2006 r. do 15 stycznia 2021 r. powodowie wpłacili łącznie 185.164,80 zł (por. zaświadczenie k. 265-269).

W związku z tym, dochodzoną pozwem kwotę w wysokości 185.164,80 zł zasądzono od pozwanego na rzecz powodów - jak w punkcie I wyroku.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie brak jest podstaw do zastosowania art. 411 k.c. Spełnienie świadczeń wobec banku nie czyni zadość zasadom współżycia społecznego. Ponadto nie można stwierdzić aby bank otrzymane świadczenia zużył lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony.

Wskazać należy, że zarzut przedawnienia roszczeń podniesiony przez pozwany Bank jest bezzasadny. Zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa, w przypadku dochodzenia zwrotu uiszczonych rat kapitałowo-odsetkowych na podstawie konstrukcji świadczenia nienależnego okres przedawnienia wynosił 10 lat zgodnie z art. 118 k.c. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustawach (Dz.U.2018.1104 z dnia 8 czerwca 2018 r.) termin przedawnienia wynosi 6 lat. Zgodnie z art. 5 ust. 2 cytowanej ustawy, jeżeli termin przedawnienia jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Niewątpliwie według dotychczasowych przepisów, termin przedawnienia nie upłynął, albowiem roszczenia powodów stały się wymagalne dopiero od momentu świadomego zakwestionowania ważności umowy. Powodowie zaś dowiedzieli się o nieuczciwych warunkach umowy w 2018 r. Ponadto roszczenie o ustalenie nie ulega przedawnieniu.

O odsetkach ustawowych za opóźnienie orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. Odsetki zostały zasądzone:

- od kwoty 181.916,78 zł od dnia 11 lutego 2021 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 1.094,76 zł od dnia 11 maja 2021 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 2.153,26 zł od 24 września 2021 r. do dnia zapłaty.

Żądanie powodów co do zapłaty zostało sprecyzowane w pozwie jako żądanie zwrotu spłaconych rat do 11 listopada 2020 r. (vide: k. 20). Z zaświadczenia banku znajdującego się na k. 265-269 wynika, że do dnia 11 listopada 2020 r. powodowie łącznie wpłacili 181.916,78 zł. Odpis pozwu został doręczony pozwanemu w dniu 11 stycznia 2021 r. W ocenie Sądu termin 30 dni był wystarczający, aby pozwany spełnił świadczenie. Zatem pozwany pozostaje w opóźnieniu od dnia 11 lutego 2021 r. co do zapłaty kwoty 181.916.78 zł.

Następnie w piśmie z dnia 1 kwietnia 2021 r. powodowie wskazali, że dochodzona kwota obejmuje okres do dnia 13 listopada 2021 r. (z zaświadczenia banku wynika, że powodowie w dniu 13 listopada 2021 r. wpłacili kwotę 1.094,76 zł). Powyższe pismo doręczono pozwanemu w dniu 26 kwietnia 2021 r. Termin 14 dni był odpowiedni aby spełnić świadczenie. Dlatego pozwany pozostaje w opóźnieniu co do zapłaty kwoty 1.094,76 zł od dnia 11 maja 2021 r.

Odsetki od kwoty 2.153,26 zł zasądzono od 24 września 2021 r., tj. po upływie 14 dni od doręczenia pisma powodów z dnia 12 sierpnia 2021 r. zawierającego zmianę powództwa. Pismo, w którym sprecyzowano żądanie doręczono pozwanemu w dniu 09 września 2021 r. Termin 14 dni był odpowiedni, aby pozwany dokonał analizy zgłoszonego roszczenia i wykonał zobowiązanie.

W pozostałym zakresie roszczenie o odsetki oddalono jako pozbawione podstaw. Ponadto stronie powodów nie zachodzi przypadek solidarności przewidziany w art. 367 k.c. Zgodnie z art. 369 k.c. zobowiązanie jest solidarne, jeżeli wynika z ustawy lub czynności prawnej. Z przepisów o nienależnym świadczeniu nie wynika solidarność wierzycieli. O powyższym orzeczono jak w pkt III wyroku.

O kosztach procesu jak w pkt IV Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. Strona powodowa w stopniu nieznacznym przegrała sprawę i dlatego pozwany zobowiązany jest zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Na zasądzoną kwotę 6.417 zł na rzecz powodów: składa się opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, koszty zastępstwa procesowego w wysokości 5.400 zł oraz opłata od pozwu w wysokości 1000 zł. W trybie art. 98 § 1¹ k.c. zasądzono odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Ponadto w punkcie V wyroku Sąd orzekł o obowiązku ściągnięcia od powodów na rzecz Skarbu Państwa – Sąd Okręgowy w Olsztynie kwotę 413,37 zł tytułem wydatków poniesionych na wynagrodzenie biegłego. Sąd obciążył powodów powyższymi kosztami, albowiem opinia biegłego dotyczyła żądania, które zostało cofnięte przez powodów. Zatem powodów w tym zakresie należy traktować jako przegrywających sprawę.

sędzia Ewa Oknińska